Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0069

Erikomisjoni moodustamine COVID-19 pandeemiast saadud õppetundide tuvastamiseks ja tulevikusoovituste koostamiseks

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta otsus COVID-19 pandeemiast saadud kogemuste ja tulevikuks mõeldud soovituste erikomisjoni moodustamise ning selle vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2022/2584(RSO))

(2022/C 347/27)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse esimeeste konverentsi ettepanekut,

— võttes arvesse oma 17. aprilli 2020. aasta resolutsiooni ELi kooskõlastatud meetmete kohta COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgedega võitlemiseks ([1]),

— võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni olukorra kohta Schengeni alal pärast COVID-19 puhangut ([2]),

— võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni piiriüleste ja hooajatöötajate kaitse kohta Euroopas seoses COVID-19 kriisiga ([3]),

— võttes arvesse 10. juuli 2020. aasta resolutsiooni ELi rahvatervise strateegia kohta pärast COVID-19 kriisi ([4]),

— võttes arvesse oma 17. septembri 2020. aasta resolutsiooni ELi tervisehinnangute ja riskide liigitamise koordineerimise kohta COVID-19 kontekstis ning pandeemia tagajärgede kohta Schengeni alale ja ühtsele turule ([5]),

— võttes arvesse oma 13. novembri 2020. aasta resolutsiooni COVID-19 leviku tõkestamise meetmete mõju kohta demokraatiale, õigusriigile ja põhiõigustele ([6]),

— võttes arvesse oma 10. juuni 2021. aasta resolutsiooni ülemaailmse koroonakriisiga toimetuleku ja WTO TRIPS-lepingust erandi tegemise mõju kohta COVID-19 vaktsiinidele, ravile, varustusele ja tootmisvõimsusele arengumaades ([7]),

— võttes arvesse oma 21. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni läbipaistvuse kohta COVID-19 vaktsiini väljatöötamisel, ostmisel ja jaotamisel ELis ([8]),

— võttes arvesse komisjoni 11. novembri 2020. aasta ettepanekuid Euroopa terviseliidu kohta ja komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid (COM(2020)0727),

— võttes arvesse kodukorra artiklit 207,

A. arvestades, et COVID-19 levik on traagiliselt nõudnud miljoneid inimelusid Euroopas ja maailmas, põhjustanud korvamatut kahju ja sundinud üle miljardi inimese koduseinte vahele;

B. arvestades, et ELi tasandil on võetud palju meetmeid, sealhulgas ELi vaktsiinistrateegia ja Euroopa ühise reageerimise koordineerimise kaudu;

([1]) ELT C 316, 6.8.2021, lk 2.
([2]) ELT C 362, 8.9.2021, lk 77.
([3]) ELT C 362, 8.9.2021, lk 82.
([4]) ELT C 371, 15.9.2021, lk 102.
([5]) ELT C 385, 22.9.2021, lk 159.
([6]) ELT C 415, 13.10.2021, lk 36.
([7]) ELT C 67, 8.2.2022, lk 64.
([8]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0435.

C. arvestades, et Euroopa tiim on üks peamisi COVAXi rahastajaid; COVAX on ülemaailmne algatus, mille eesmärk on tagada COVID-19 vaktsiinidele õiglane ja võrdne juurdepääs;

D. arvestades, et COVID-19 pandeemia tagajärgedega tegelemiseks ette nähtud suure rahasumma tõttu on oluline avaliku sektori kulutuste läbipaistvus ja aruandekohustus;

E. arvestades, et COVID-19 on ebaproportsionaalselt mõjutanud naisi, noori, puuetega inimesi ja vähekaitstud rühmi ning suurendanud ülemaailmset ebavõrdsust;

1. otsustab moodustada COVID-19 pandeemiast saadud kogemuste ja tulevikuks mõeldud soovituste erikomisjoni, mille ülesanne on uurida, kuidas Euroopa reageerimine pandeemiale ja saadud õppetunnid saavad aidata kaasa tulevastele meetmetele järgmistes valdkondades:

Tervis

a) ELi, selle institutsioonide ja ametite reageerimine pandeemiale, tuginedes terviseliidu paketile, et tugevdada ELi kriiside ennetamist, valmisolekut ja reageerimist piiriülestele terviseohtudele;

b) liikmesriikidevahelise koordineerimise ja solidaarsuse tase ning tervishoiusüsteemide valmisolek pandeemia ja tulevaste piiriüleste terviseohtudega toimetulekuks;

c) pandeemia mõju tervisele, sealhulgas tervishoiu järjepidevusele ning mittenakkuslike haiguste ennetamisele, sõeluuringutele, diagnoosimisele, ravile ja seirele ning vaimsele tervisele, pikaajalisele COVIDile ning seksuaal- ja reproduktiivtervisele ja seonduvatele õigustele;

d) töötajate nappuse ning ravimite ja meditsiiniseadmete, sealhulgas kaitsevahendite kättesaadavuse mõju tervishoiuteenustele ning pandeemia mõju hooldusteenustele, hooldekodude elanikele, töötajatele, mitteametlikele hooldajatele ja nende ülalpeetavatele;

e) pandeemia mõju digitervise, telemeditsiini ja telekonsultatsioonide, kaugseire, ühendatud seadmete, e-tervise platvormide ja terviserakenduste kasutamise sagenemisele;

f) ELi COVID-19 vaktsiinistrateegia ja kuidas selle strateegia abil suudeti tagada ohutute ja tõhusate vaktsiinide tarnimine, sealhulgas läbirääkimised eelostulepingute ja ühisostulepingute üle, lepingute ja litsentsilepingute läbipaistvus ja jõustamine ning vaktsiinide tootmine, ladustamine ja levitamine, samuti õigusliku vastutuse küsimus ja farmaatsiatööstuse roll eespool nimetatus, samuti tehnosiirdes, patendikaitse ja lobitöö läbipaistvuse küsimustes;

g) teaduspõhiste ja koordineeritud riskijuhtimismeetmete alane koostöö, sealhulgas COVID-19 nõuandekogu;

h) ELi tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutuse (HERA), Euroopa Ravimiameti (EMA) ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) roll ja volitused ning COVID-19 ravistrateegia roll kättesaadavate ja taskukohaste toodete väljatöötamisel;

i) vaktsiinikõhklus ja väärinfo levik pandeemia vastu võitlemisel ning ELi lisameetmed nende nähtuste vastu võitlemiseks tulevikus;

j) loomatervise ja inimeste tervise vaheline seos, eelkõige seoses zoonootiliste haigustega, järgides terviseühtsuse põhimõtet;

Kooskõlastatud lähenemisviis demokraatia ja põhiõiguste austamisele

k) liikmesriikide piiride sulgemise ning isikute vaba liikumise ja siseturu muude piirangute vajalikkus ja proportsionaalsus ning see, kuidas vältida tulevikus tarbetuid piiranguid, töötades muu hulgas välja ühise lähenemisviisi reisimeetmetele;

l) mõju vähekaitstud rühmade individuaalsetele õigustele ja põhiõigustele ning üldisele ebavõrdsusele;

m) eri lähenemisviisid COVID-19 vastases võitluses kasutatavate tehnoloogiliste vahendite, näiteks kontaktide jälgimise rakenduste ja ELi digitaalse COVID-tõendi väljatöötamisele ja rakendamisele;

n) erinevate andmekogumite kasutamine liikmesriikides ning saadud õppetunnid seoses samade andmete ja kriteeriumide kasutamisega, eelkõige ECDC esitatud andmekogumite roll;

o) demokraatlik järelevalve pandeemiale reageerimise üle, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide kaasamine otsuste tegemisse ja läbipaistvus, võttes arvesse COVIDi kontaktrühma tööd;

Ühiskondlik ja majanduslik mõju

p) mõju töökorraldusele, kaugtööle ja töö tulevikule ning pandeemia tagajärjed seoses vaesuse, ebavõrdsuse ja sotsiaalse tõrjutusega ning pandeemia mõju sotsiaalkaitsesüsteemidele;

q) lahendused digitehnoloogia kasutamise takistuste ületamiseks ning töötajate täiendus- ja ümberõppe suurendamiseks;

r) mõju soolisele võrdõiguslikkusele, sealhulgas soolise vägivalla ja koduvägivalla ohus olevatele inimestele, ning tähelepanu, mida pööratakse soolise aspekti integreerimisele kriisi ohjamisse, et reageerida tulevastele piiriülestele terviseohtudele;

s) pandeemia mõju haridusele ja koolitusele ning laste ja noorte arengule;

t) meetmed, millega tagatakse tervisega seotud ELi strateegiline autonoomia ja tarneahelate vastupidavus, sealhulgas elutähtsate farmaatsia- ja meditsiinitoodete ning muude oluliste kaupade puhul, ning toetatakse ja kohandatakse ELi tervisega seotud teaduspoliitikat, et tulla toime praeguse kriisiga ja vältida selle taaspuhkemist, ning mis moodustavad ELi tugeva tööstuspoliitika olulise osa;

u) mõju pandeemiast enim mõjutatud sektoritele, nagu kultuur, majutus, turism ja transport, ning ELi reageerimise kiirus ja piisavus;

EL ja maailm

v) ELi haldusalane ja koordineeriv roll liikmesriikide vahel seoses pandeemia rahvusvaheliste aspektidega, sealhulgas Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO), Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ja muude mitmepoolsete algatuste, näiteks COVAXi raames, ning võimalik pandeemiaid käsitlev rahvusvaheline kokkulepe, rahvusvaheliste tervise-eeskirjade läbivaatamine ning vajadus ühtlustatud lähenemisviisi järele kolmandatest riikidest ELi saabuvate reisijate suhtes;

w) vaktsiinidiplomaatia kava ja mil määral see aitab kaasa ülemaailmsele solidaarsusele, üldise ja võrdse juurdepääsu tagamisele põhilistele meditsiinitoodetele ja vaktsiinidele ning arusaam, et „keegi ei ole kaitstud enne, kui kõik on kaitstud“;

x) ELi ja selle liikmesriikide roll COVID-19 vaktsiinide ja meditsiinitoodete ebapiisava pakkumise ja ebavõrdse kättesaadavusega tegelemisel kogu maailmas, käsitledes nende taskukohasust ja kättesaadavust, tarneahela kitsaskohti, kaubandustõkkeid ja taristut ning tagades tarneahela läbipaistvuse ning pakkudes erialateadmisi ja tehnilist oskusteavet;

2. rõhutab, et erikomisjoni soovitustele peaksid järgnema parlamendi alaliste komisjonide võetavad järelmeetmed;

3. otsustab, et erikomisjoni vastutusalasse kuuluvate liidu õigusaktide vastuvõtmise, seire ja rakendamisega seotud küsimuste eest vastutavate parlamendi alaliste komisjonide volitused, töötajad ja olemasolevad ressursid ei ole mõjutatud ning seetõttu jäävad need muutmata; toonitab, et erikomisjoni ja asjaomaste alaliste komisjonide vahel tuleb tagada hea koostöö ja teabevahetus;

4. otsustab, et alati, kui erikomisjoni töö hõlmab kuulamisi, kus esitatakse konfidentsiaalset laadi tõendeid, isikuandmeid hõlmavaid tunnistusi või toimuvad konfidentsiaalset teavet käsitlevad arvamuste vahetused ametiasutuste ja organitega, on koosolekud kinnised; otsustab ühtlasi, et tunnistajatel ja ekspertidel on õigus esitada avaldusi ja anda tunnistusi kinnisel koosolekul;

5. otsustab, et avalike koosolekute päevakorrad, kutsutud ja seal osalenud isikute nimekiri ning avalike koosolekute protokollid avaldatakse;

6. otsustab, et erikomisjonile edastatud konfidentsiaalseid dokumente hinnatakse vastavalt kodukorra artiklis 221 sätestatud korrale; otsustab lisaks, et sellist teavet kasutatakse ainult erikomisjoni lõppraporti koostamise eesmärgil;

7. otsustab, et erikomisjoni kuulub 38 liiget;

8. otsustab, et erikomisjoni ametiaeg on 12 kuud, mille lõppedes esitab komisjon parlamendile aruande, mis sisaldab vajaduse korral soovitusi võetavate meetmete või algatuste kohta.